

155

éves

Á

Ábel Alapítvány

A magyar kultúráért

155

éves a

Brassói Magyar
Dalárda

A brassói magyar közösség egyik legrégebb, legértékesebb ereklyéje a Brassói Magyar Dalárda díszzászlója, amelyet 1883. október 7-én a brassói magyarság jelenlétében ünnepélyesen avattak fel. A zászló sok viszontagságon ment keresztül. A történelem vihara is megtépázta. A díszes selyemlobogó 1948 után illegálisba kényszerült; a kommunista hatóság nem akadt nyomára. A dalárda néhai nagy barátja, Náci bácsi, Jénáki Ignác szabómester találta meg és adta át kórusunknak 1995-ben. A súlyosan megrongálódott zászlót az Ábel Alapítvány 2017-ben restauráltatta. Budapesten 2017. szeptember 7.-én, az Országgházban ünnepélyes keretek között adta át a kórus Magyarországra látogató tagjainak dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke. A kórus énekszóval fejezte ki köszönetét a 135 éves, gyönyörűen restaurált zászlóért.

Mélyen tisztelt Házelnök úr, Államtitkár úr, Hölgyeim és Uraim!

Megilletődvé léptünk be a mai napon a Parlament épületébe, a Nemzetünk Házába, válaszolva a tisztelt Házelnök úr meghívására, aki tavalyi, brassói látogatásakor, a rá jellemző határozottsággal felvállalta a Brassói Magyar Dalárda ereklvéjének számító, 1883-ban gyönyörűen hímzett, erősen megrongálódott zászlójának helyreállítását, és amely, íme elkészült.

Úgy érezzük, hogy a meghívás, a kivételes megtiszteltetés a Brassói Dalárda közel 155 éves tevékenységének szól és egyben üzenet a brassói, a barcasági magyaroknak is: Nem vagytok egyedül, melletetek állunk. mi, az anyaország, a magyar kormány.

És ezt mi így érezzük, így tapasztaljuk. Köszönjük.

Köszönjük a tisztelt Kövér László házelnök úrnak és Veress László államtitkár úrnak fáradozását, köszönjük az Ábel Alapítvány elnök asszonyának, Blaskóné Majkó Katalinnak áldozatos munkáját és Szederkényi Nikolett restaurátornak nagy hozzáértést és fáradságot igénylő tevékenységét.

Tisztelt Házelnök Úr, mi is üzenettel jöttünk Önhöz, Önökhöz.

Közösségünk kiemelkedő egyéniségei a századok során megeremttették és útjára indították mindazon szervezkedési formáit közösségünknek, amelyek arra voltak hivatva, hogy művelődésében segítsék, kultúrájában kifejezzék, kommunikációjában pedig egyenrangúvá tegyék a város többi nemzetével. Brassói magyar közösségünk ott volt amikor Felfalusi Kovács Antal apát-plébános 1837-ben megalapította a brassói magyar oktatás bátyájának számító Római Katolikus iskolát, amely nem sokkal később főiskolai státust kapott és ma az Áprily Lajos Főgimnázium nevet viseli. Idén volt 180 éves. Ott volt a brassói, barcasági magyar közösség 1849 márciusában, amikor Bem József tábornok a magyar forradalmi hadsereg élén bevonult Brassóba és a város főterén álló Zeides Kristóf-ház erkélyéről szabadságot, egyenlőséget és testvériséget hirdetett a város három nemzetének. Ezen eszmék szellemében alapított a három nemzet mindegyikének, saját nyelvén, egy-egy újságot, hogy elősegítse egymás jobb megismerését. Nem csekély büszkeséggel mondhatjuk, hogy ezek közül az egyetlen, amely azóta kisebb-nagyobb megszakításokkal ugyan, de ma is megjelenik, az a magyar nyelvű Brassói Lapok. Idén volt 168 éves.

De a brassói magyarság állott Molnár János református lelkész mögött is, amikor 1863-ban megalapította a Brassói Magyar Dalegyletet, a későbbi Dalárdát, amely lassan 155 éve, a gyakran kényszerű megszakítások ellenére, ma is jelen van Brassó és Erdély kulturális életében, tevékeny szerepet vállalva a brassói magyar közösség világi és egyházi életében, hírneve növelésében.

És ott voltunk, mi, brassói magyarok, amikor 1893-ban megalakult az Erdélyi Kárpát Egyesület Brassói osztálya, a természetszerető, természetjárók, az egészséges életmódot kedvelők barcasági egyesülete, amely jövőre lesz 125 éves. Ma, e szervezet rendezvényei ezeket mozgatnak meg a Kárpát-medence minden tájáról és a természetjárás mellett a honismeret egyik igen fontos intézményévé nőtte ki magát.

De a brassói magyar közösség volt ihletője annak a lelkes fiatal tanárnak, aki 1948-ban, az akkori Római Katolikus Főgimnáziumban megalakította a Búzavirág néptánc együttest, a barcasági magyar, székely és csángó néptáncok és népdalok éltetőjét és népszerűsítőjét. A Búzavirág ma európai hírűvé nőtte ki magát. Jövőre lesz 70 éves.

Mіндеzen intézmények, egyházainkkal és iskolahálózatunkkal egyetemben mélyen átértzett odaadással végzik hivatásukat, amely az anyanyelv és hagyományaink ápolását, az egyéni és közösségi öntudat és jellem formálását, nemzeti hovatartozásunk és közösségünk iránti elkötelezettségünk tudatosítását jelenti.

És mit teszünk ma mi, akiktől közösségünk döntések hozatalát várja?

Ma, amikor közösségünk részaránya megyei szinten 10 % alá csökkent, igencsak szervezeten, határozottan, becsületesen és megbízhatóan kell teljesítenünk. Megbízhatóságunkkal kivívtuk a többség elismerését és szívesen látják a megyei önkormányzat alelnöki székében képviselőnk, Brassónak, közel 100 év után újra magyar alpolgármestere van, három vidéki polgármesterünk, hét alpolgármesterünk és harminckilenc helyi önkormányzati tanácsosunk dolgozik naponta magyar közösségünk gondjainak megoldásáért, és újra van parlamenti képviselőnk.

Példaértékű egyházainkkal, civil szervezeteinkkel, az ifjúsággal és nőszervezetünkkel való összefogásunk és együtt igyekezőnk megoldani a ma égető problémáit:

- az unitárius egyház napközit és óvodát épít a magyar kisgyermekes családok megsegítésére
- a római katolikus egyház bentlakást és diákothont szándékozik építeni, hogy az Áprily Lajos Főgimnázium tanulói létszámát vidékről felhozott ifjakkal tudjuk megőrizni
- a magyar evangélikus egyház ifjúsági központot létesítene a brassói magyar diákok, egyetemi hallgatók és dolgozó ifjak rendezvényei, összejövetelei megszervezésére
- a református egyház öregotthont működtet és Diakónia Központ építésén fáradozik, közösségünk idős tagjai gondozására, ápolására.

Mіндеz nem a véletlen műve, hanem céltudatos munkánk bizonyítéka.

És ami fontos számunkra: minden kezdeményezésünk mögött ott érezzük, tudjuk az anyaország, a magyar kormány támogatását is, ami nekünk, szórványban élőknek a túlélés lehetőségét jelenti. Szívvel köszönjük mindazt a támogatást, amelyet gyermekeink, édesanyaink, iskoláink, egyházaink, művészeink, sportolóink kapnak, minden segítségért hálásak vagyunk.

Megfogalmazott céljainknak és tetteinknek határozott üzenete van:

Ez a közösség, amely egy ezredéven át magyar volt, megfogytakozva bár, de magyar ma is és magyar is akar maradni.

Hisszük, hogy van magyar jövő Brassóban!

NÁDUDVARY GYÖRGY: MESÉL A ZÁSZLÓ

A Bach-korszak után, 1863-ban, négy évvel a kiegyezés előtt, enyhült az abszolutizmus szigora. Brassóban a magyarság bátrabban kezd nemzeti ügyeivel foglalkozni, szervezkedni kezd, bár lehetőségei, anyagi eszközei messze elmaradnak a fejlett szász kultúra intézményeihez viszonyítva. 1863 januárjában több jó hangú énekes, akik templomokban, református temetéseken énekeltek, kóruspróbákra gyűlt össze, hogy magyar dalokat énekeljenek a református iskola báljában. A bál elmaradt, de az együttes elhatározta, együtt marad, megszervezik ők a műsoros estet és megalapítják a magyar dalárdát. Fejenként öt forinttal alaptőkét létesítettek. A brassói magyarság között voltak, akik nem bíztak a sikerben. Abban az időben egy ilyen magyar estély megtartása nagyon feltűnő és kétes sikerű volt. Ennek dacára az estélyt 1863. január 28-án megtartották. A nagyszámú magyar résztvevő lelkesen tapsolta a nyitányként énekelt Himnuszt és az azt követő népdalokat, a Naphoz címzett vendéglő nagytermében (később állami ipar és kereskedelmi iskola működött a helyiségben). Anyagilag is sikeres volt a rendezvény, a felmerült költségek fedezése mellett száz forintot jövedelmezett az alakulóban levő dalárda javára.

Brassó magyar közössége meleg rokonszenvvel fogadta a kezdeményezést, 1863. februárjában értekezletet hívott össze amelyen a dalosokkal együtt kimondták: ... nem kímélve időt, fáradságot, nem anyagi áldozatot sem, a dalárdát létesítik s azt minden körülmények között, mint a nemzeti élet ápolása és nyilvánulásának egyik legfőbb tényezőjét, fenn is fogják tartani. (Józsa Mihály: A Brassói Magyar Dalárda 25 éves története 1863 – 1883)

Az egyesület életképességét egyesek kétségbe vonták, felekezeti szemüveggel nézték, mivel a református lelkész és a református tanító is részt vett az alapításában. Mások azt kifogásolták, hogy néhány kereskedősegéden kívül az énekarban jórészt iparosok voltak. A brassói magyar közösséget sem tartották elég erősnek egy dalárda fenntartására.

A tamáskodókat megcáfolva megérkezett Kolozsvárról a királyi Főkormányzék 8159/1863 számú jóváhagyása, 1863. április 16-i keltezéssel, vagy ahogy az eredeti átiraton szerepelt böjtmás hava tizenhatodik napján. Az 1863. április 26-án megtartott közgyűlésen a megjelent 17 tag hivatalosan is megalapítottnak nyilvánította a Brassói Magyar Dalárdát.

1883-ban valósították meg az 1879-es majálison megfogalmazott óhajt, egy szép selyem díszzászló készítését. Közadakozással, a rendezvények jövedelmével kiegészítették az 1879-ben tartott majális 85 forintos jövedelmét és megcsináltatták a dalárda 160 cm hosszú, 120 cm széles nehéz selyemből készült gyönyörű zászlaját, melyet körül 8 cm széles arany rojt ékesít. Bordószínű oldalán a felírás: Brassói Magyar Dalárda 1863. Fehér oldalán cser és babérfüzér felett zseníliaival, aranyfonállal és selyemmel varrva egy lant látható, felette a dalárda jellegje:

„Dalában érez a nemzet.”

A BRASSÓI MAGYAR DALÁRDA MAGYARORSZÁGON

A Brassói Magyar dalárda és a Budakeszi Zákányi Zsolt Református Vegyeskar közös koncertje a Határon Túl Élő Magyarok Emléktemplomában.

NÁDUDVARY GYÖRGY: JUBILEUMI KÓRUSTALÁLKOZÓ

Brassói Magyar Dalárdánk százötvenötödik születésnapjának megünneplését alapos szervezőmunka előzte meg. Elhatároztuk, kórustalálkozó keretében rendezzük meg jubileumunkat, amelyre meghívjuk kedves anyaországi barátainkat, Blaskóné Majkó Katalint, az Ábel Alapítvány elnökét, férjével, Blaskó János szobrászművésszel, aki a székelyudvarhelyi szoborpark egyik alkotója. Az Ábel Alapítványnak köszönhetően sikerült restauráltatni 135 éves gyönyörű selyem díszszázlóncat, valamint az Alapítványnak köszönhetően kórusunk 2017. szeptemberében három napra Magyarországra látogathatott és vehette át a szépen felújított díszszázlót Budapesten, az Országházban, Kövér László házelnöktől.

Eldöntöttük azt is, hogy a Budakeszi Zákányi Zsolt Református Vegyeskart és a Baróti Báró Wesselényi Miklós Kórust hívjuk meg jubileumi kórustalálkozónkra. A budakeszi dalosokkal 2017. szeptemberében léptünk baráti kapcsolatra. Vendégül láttak, együtt énekelünk a szép tühegyes, zsindeles tetejű református templomban. Szeretnénk, ha ez a kapcsolat tovább élne.

Az baróti erdővidékieket testvérkórusnak tekintjük, több mint húsz éve látogatjuk kölcsönösen egymást. Zenei évadunkat mindig Baróton zárjuk, nyáron, a Krizbai Imre nyugalmazott református lelkipásztor, az erdővidéki kórusmozgalom apostola által rendezett kórustalálkozókon. A vendégkórusokkal egyeztetve 2018. július 7-re tűztük ki a kórustalálkozót, a patinás Redut Kulturális Központban.

A 155 ÉVES BRASSÓI MAGYAR DALÁRDA ÜNNEPI HANGVERSENYÉNEK MŰSORA

Redut Kulturális Központ, 2018. július 7, szombat

BUDAKESZI ZÁKÁNYI ZSOLT REFORMÁTUS VEGYESKAR

Karnagy: Gupcsó Ágnes

Hassler:	Ünnepre jöttünk
Kodály Zoltán:	Jövel, Szentlélek Úristen
Kodály Zoltán:	Szép könyörgés
Bruckner:	Locus iste
Halmos:	Jubilate Deo
Szokolay Sándor:	Ima rontás ellen
Berkesi Sándor:	Székely asztali áldás
Farkas Ferenc:	Pataki diákdalok
Bárdos Lajos:	Régi táncdal

BARÓTI BÁRÓ WESELÉNYI MIKLÓS KÓRUS

Karnagy: Egyed Emese

Birtalan József:	Hozsánna
Palestrina:	Már búcsúmat veszem
P. Kickestat:	Soli deo Gloria

BRASSÓI MAGYAR DALÁRDA

Karnagy: Imre Zsuzsanna

J. Hayford:	Nagy Király
Kodály Zoltán:	A szép énekszó múzsájához
Felice Giordini:	Éljenek a vig nők
Birtalan József:	Huszár gyerek
Népdalok:	Októbernek, októbernek elsején: Rabocskai Dávid
	A csitások: Rabocskai Dávid
	Hozd fel Isten azt a napot: Rabocskai család: Sándor, Marika és Dávid
	Kicsiny madár jaj de fennszállsz: Rabocskai Dávid

